

Az egyetemi társasházakról

Mint ismeretes, a KISZ lakásépítési akció keretében a József Attila Tudományegyetem és a Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ Bizottsága igen jelentős társasház építkezést szervez. A Szegedi Egyetem figyelemmel kísérté hasábjain a lakásépítési akció eseményeit. Az alábbiakban a legfrissebb fejleményekről tájékoztatjuk olvasóinkat.

Az első ütem szervezése 1965 közepén indult meg konkrétan. Az év végére elkészült a teljes kiviteli tervdokumentáció. Idén február 1-én a leendő 86 lakástulajdonos építőközösséget alakított, majd március első napjaiban 1 millió 200 ezer forintot be is fizették a tagok az OTP-nél nyitott „Egyetemi KISZ társasház I. ütem” elnevezésű csekk-számlára. Március végén megtörtént az építkezési terület kisajátítása, s azt június 9-én birtokba is adták. Ezután került sor az építési engedély kiadására és a kivitelezési szerződés megkötésére, valamint ezzel kapcsolatban a hátralevő belépési összeg befizetésére.

Június 9-én az OTP Hitelezési Főosztályának igazgatója, dr. Gordon László és főelődje Niklai Ádám is részt vett azon a megbeszélésen, ahol Birling József az OTP megyei igazgatója, továbbá Bódi László országgyűlési képviselő a városi pártbizottság részéről, valamint a két egyetem párt- és KISZ bizottságainak képviselői és az intézőbizottság vezetői vettek részt, s amelyen meghatározták a kölcsönfeltételeket személyenkénti lebontásban. A vendégeket dr. Tóth Károly, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora is fogadta. Az I. ütem kivitelezési munkálatai 1966. III. negyedévében kezdődnek és

1967. III. negyedévében fejeződnek be. A 86 lakás 4 épületben épül fel.

A második ütem szervezése tulajdonképpen már az akció kezdetével megindult. 1966. április 1-2-án az intézőbizottság képviselői és 2 tervezőmérnök Szombathelyen megtekintett egy már felépült tízemeletes lakóházat, s alkalmasnak találták arra, hogy tervdokumentációját irányítványként felhasználják.

A KISZ bizottságok az illetékes szervekkel egyetértésben jóváhagyták a leendő tulajdonosok névsorát s 1966. június 1-én megalakult az „Egyetemi KISZ társasház II. ütem” építőközössége is. Június 9-10-én itt is megtörténtek az első befizetések. Közben június 3-án az illetékesek jóváhagyták a második ütem beépítési tervét, ami azt jelenti: most már folyhat a tervezés, területkisajátítás, geodéziai munka és egyebek.

A jóváhagyott beépítési terv szerint 1967-68-ban a Bécsi krt.-Petőfi Sándor sgt. sarokra az I. ütem épületeinek szomszédságában 10 szintes, középfolyosós, 108 lakást, több üzletet magába foglaló lakóház épül majd fel. Az épületben központi fűtés, 2 lift, szeméttároló, központi tv-antenna is lesz. A lakások 85 százaléka 2 szoba összkomfortos, 15 százaléka ennél nagyobb lesz. A 108 lakásból 12-öt októberig tartaleltolt az intéző bizottság, számíthat az egyetemre ez év őszétől kerülő új oktatók esetleges jelentkezésére. Az intéző bizottság felhívja a két egyetem oktatóinak és dolgozóinak figyelmét, hogy a második ütemre legkésőbb szeptember végéig lehet jelentkezést beadni. Újabb építési akciók egyelőre nem kerülnek sor, mert a két ütemben épülő 195 lakás a felmerült igényeket kielégíti.

IRINYI KOLLEGIUM
102-es szoba

Egy szobacsoport példája

Gyermekvédelmi kör a Bölcsészettudományi Karon

— Százket éves az apám — feleli, ha a szüleiről kérdezik. Nagyon értelmes kisfiú, de el lehet képzelni, milyen körülményei lehettek otthon, ahol azt se tudják, hogy ki az apja. A gyerek összeadja az apja és a nagypája életkorát — így jön ki a százket év. Ahányszor bent vagyok, mindig igyekszik feltűnni, hogy ő milyen jó: hangosan szaval, amikor a többiek csendben ülnek, s így történik, hogy mindig fordított helyzet alakul ki. Akkor lesz rossz, amikor azt akarja mutatni, hogy jó.

Fenyvesi Ildikó harmadéves bölcsészhallgató a Londoni körüti gyermekotthonban fedezte fel ezt a nyolcéves kisfiút, akit az Irinyi kollégium 102-es szobájának közössége — akik az új kollégiumba is hazavárják a kis vendéget — fogadott szeretettel. Benkő Ildikó, Fazekas Pirokka, Németh Mária, Zsádfányi Katalin, Vörös Katalin és Kéry Jusztina jellese vizsgázott emberségből, amikor a gyermekotthon lakójának életét figyelemmel kezdték kísérni.

Segítséget adni

— Aranka végül Mohácsra került ipari tanulóknak, ahol reméljük, hogy sikerül megtalálni a helyét, és lehetősége lesz a zene iránti nagy érdeklődésének kielégítésére — meséli egy másik gyerek sorsáról Babecz Ilona kémia-fizika szakos hallgató, aki a kari diákköri konferencián éppen most kapott lélektani dolgozatáért második díjat.

— Mikor kapcsolódtál be a gyermekvédelmi kör munkájába.

— Már középiskolás koromban is nagyon érdekelt ezek a problémák. Kol-

legista voltam és állami gondozottakkal is voltunk együtt, akik megszöktek, éjjel átmászták a kerítést.

Arankával azért sikerült emberi kontaktust teremteni először, mert kiderítettem, hogy ugyanazon a napon van mindkettőnk születésnapja. Kiderült, hogy nagyon tetszik neki a fényképezés és a zene. Nehéz múltjáról volt ennek a tizenhat éves kislánynak. Nővénei mind férjhez mentek, az anyja is másodsor, s mivel otthon nem talált megértésre, csavarogni kezdett. Így került aztán az intézetbe, s így segíthetem én is, hogy újra magára találjon.

Jogász is van köztük

A gyermekvédelmi kör máris szép eredményeket ér el. Általában bölcsész és ttk-s tanárszakos hallgatókból áll, de Horváth Csakó Ilona személyében jogász is akad köztük.

— Babecz Icával együtt voltam kollégista, és most az ő példája nyomán kaptam én is kedvet a gyermekvédelmi munkához. Március eleje óta foglalkozom egy tizenöt éves fiúval, akit háromszori tiltott határátlépésért állítottak bíróság elé. Egyévi próbaidőre felfüggesztett büntetést kapott, s hosszas huzavona után sikerült elhelyezni. Legutóbb találkoztam vele, komoly fiatalemberként viselkedett. Cigarettaozott és közölte, hogy moziba megy... természetesen a Cicababákat megnézni.

Ők, tizennégyen

— Mi a feladata ilyenkor a gyermekvédelmi kör tagjainak? — kérdezem Veczko Józsefet, a Pedagógiai és Lélektani Intézet adjunktusát,

aki időt és energiát nem kímélve irányítja a gyakorlati és tudományos munkát.

— Kimegyünk, megvizsgáljuk a körülményeket. A felderítésben tudunk segíteni azzal is, hogy javaslatot teszünk szükség esetén a kiskorú elhelyezésére vonatkozóan. Ha bíróság előtt áll, akkor ezt a jelentést a bíróságnak is figyelembe kell vennie.

Kisary Miklós elsőéves hallgató társával együtt egy tizenhat éves többször büntetett fiúnál járt, aki testvérével együtt motorokra specializálta magát.

— Ilyen esetekkel különben nem feladatunk foglalkozni — szól közbe Veczko József. — Krimináletekkel szemben nem elegendők a mi eszközeink, felkészültségünk. Ilyen feladatokat csak tévedésből kapnak a kör tagjai. Nekünk a kiskorú gyerekekkel kell törődnünk, meg kell vizsgálnunk a környezetüket, a védett érzelmi kontaktusait, az intellektuális szükségletet.

Masát András a pszichológia iránti érdeklődése hozta a gyermekvédelmi körbe, Kremser Péter egy tizenhat éves, most szabadult fiút látogatott meg legutóbb, a ttk-s Csontos Ilona rossz társaságba került fiatalos lánnyal foglalkozik. Folyik a munkaértekezlet. Mindenki elmondja eddigi eredményeit, beszámol a nehézségekről is. Van aki hallgatva ül, s érdeklődve figyel a többiekre. Pálffy Katalin elsőéves bölcsésztanhallgató most van itt először, most kapcsolódik be a kör munkájába, mert érdekesnek érzi, és értékesnek tartja.

Tizennégyen munkálkodik a gyermekvédelmi körben. Tizennégyen a jövő nevelői közül.

Újra az újszegedi kollégiumban

Nyugodtan készülhettek a vizsgaidőszakra a Móra Ferenc Diákotthonban lakó hallgatók. A költözéskor és az első napok kényelmetlensége hamar elmúltak, s az egyetem állami szervei a diákbizottsággal összefogva segítettek erre a hónapra is otthonná varázsolni a bölcsészdiákok új lakhelyét. A kultúrterem szép székei és asztalai mögött megtelt könyvvél a könyvesszekrény: szótárak, szakkönyvek állnak a hallgatók rendelkezésére.

Az építőipari vállalat kijavította az apróbb hibákat, a szobákat elválasztó ajtók üres keretére ripsz-függöny került. Jóleső érzés volt tapasztalni, milyen gondjai és izléssel rendezik be a lányok szobájukat: képekkel, dekoratív anyagokkal teszik otthonosabbá. Az alberletről bekerült „maszek” rezsók, vízmelegítők és vasalók csak kezdetben okoztak gondot a villany-szerelőknél — most elköszontan várják a gondnok irodában július elsejét, amikor tulajdonosaik hazaviszik őket.

A hallgatók tanulását legjobban az a tény segíti elő, hogy sikerült megoldani — legalábbis nagyrészt — az étkezési nehézségeket. A reggeli minden nap kihozzák, s szerdán, szombaton a hideg vacsorát is. Mivel csütörtökön és vasárnap az ebédnél ügyis megkapják a hideg vacsorát — csak két nap kell bemenni a városba.

A diákotthon igazga élete természetesen őszől kezdődik s a diákbizottságnak, valamint minden hallgatóknak akkor kell bizonyítani: ezt a szép épületet otthonunknak tekintik és még szebben őrzik meg, adják át az utánuk következőknek.

EGYETEMI HALLGATÓK KÖLNBEN

nincs feltételekhez kötve. Összegük a háromszáz márkát nem haladhatja meg. Ezt tekintve egészen különös a vendéghallgatók ösztöndíjazása, melynek összege egészen az ezer márkáig emelkedhet. Ezeket a hihetetlenül magas ösztöndíjakat mindenképp az afrikai és ázsiai hallgatók kapják.

A hallgatók, ha a vizsgán szerzett érdemjegyet méltánytalannak találják, a területileg illetékes bírósághoz fordulhatnak jogorvoslásért. Ha a bíróság a hallgató kérelmének helyet ad, törölni kell az érdemjegyet és a hallgatót újból vizsgára kell bocsátani. Egy hallgató például azzal a panasszal fordult a bírósághoz, hogy őt a vizsgáztató a divattal kapcsolatos subjektív kérdésekkel megzavarta és emiatt nem tudta a tudásának megfelelő teljesítményt nyújtani. A bíróság úgy találta, hogy a divattal kapcsolatos subjektív kérdések valóban alkalmasak voltak arra, hogy a vizsgázót feleletében megzavarják, s teljesen akadályozzák, hogy felkészültségének megfelelően szerepelhessen. A bíróság határozata alapján a hallgatót újból vizsgát tehetett.

AZ EGYETEM kollégiumi hálózata elég hiányos. Az egyetemi vezetés ezen a téren is jelentős férőhelyhiánnyal küzd, viszont azok a létesítmények, melyek a hallgatók rendelkezésére állnak, minden tekintetben célszerűek és olcsók. A kollégiumok havi díja hatvan-nyolcvan márká között van. Ezekben a kollégiumokban egy-két ágyas szobák vannak fürdőszobával és teljesen felszerelt konyhával. A kollégisták indokolt esetben egy havi díj elengedését kérhetik a vezetőségtől. A kollégiumokban diákönigazgató van, mely a házirend kekeretein belül érvényesül, a hallgatók különféle rendezvényeket tartanak, amelyek bevételeiből többnyire külföldi kirándulások költségeit fedezik.

A hallgatók étkeztetése az egyetem menzáján történik, amelynek üzemeltetése egész másféppen van megszervezve mint nálunk. A többszáz férőhelyes étkezőhely nagyobb nehézség nélkül oldja meg a nagy forgalom lebonyolítását; egész nap üze-

mel, hideg és meleg ételeket egyaránt árúsít. Árúsít, mert nem jegyrendszerben történik az étkeztetés, hanem minden ételért a helyszínen kell fizetni egy valóban kedvezményes árat. Kilencven pfeningért egytál ételt, egy márká negyvenért pedig egészen elfogadható — hússal és gyümölcsevel kiegészített — ebédet kap az ember. Ez akkor érzékelhető igazán, ha összevetjük azzal, hogy a vendéglőkben a húsos menü ára öt márká körül kezdődik. Az önkiszolgáló rendszer meglehetősen kényelmetlen, viszont lényegesen meggyorsítja a forgalmat. Az egyetem épületében működő másik szintén egész nap üzemelő étkezdében hideg ételeket, kávé, teát és különböző üdítőitalokat árúsítanak.

MINDEN KEDVEZMÉNY ellenére a nehezebb helyzetben levő hallgatóknál az ösztöndíj nem fedezheti teljesen a szükségleteiket, s ezért egyrészt időnként munkát kényszerül vállalni. A legkülönbözőbb alkalmi munkáktól a többnyire könnyebb fizikai munkáig mindent vállalnak, de helyzetük a munkahely felkutatására meglehetősen nehéz. Egyrészt azért mert a munkahelyek szervezése csak az egyetem egyik hivatalán keresztül lehetséges, másrészt egyetemi hallgatónak lenni társadalmi rangot (és kötelezettséget) jelent.

Számomra különösen megkapó volt a hallgatók kulturális élete az egyetemen. Saját, nagyon változatos programmal rendelkező színjátszó társulatuk van, amelynek műsorán modern és klasszikus művek egyaránt helyet kapnak. A szocialista irodalom iránti fogékonyságukat jelzi, hogy Brecht, Gorkij, Solohov, Tvardovszkij, Déry, Németh László a kedvenceik közé tartoznak. Nemcsak a színjátszók vonzanak közönséget, hanem a bemutatott mozi és filmmúzeum szerepét egyaránt betöltő filmkörök, amelyeknek műsorán a szocialista országok filmjei is helyet kapnak, így a magyar filmek is. Nagyon mozgalmasak a politikai rendezvények, amelyeknek előadójává az NSZK-ba akreditált

konzulokat kéri fel, vagy a társadalomtudományi intézetek professzorait, docenseit, a gyakorlati politikai élet vezető személyiségeit. Otlétem alatt az USA konzulátusának vezetője, a francia és a szovjet konzul tartott előadást hazája külpolitikájáról, a legjelentősebb nemzetközi problémákról.

Az egyetemi hallgatók politikai tevékenységénél figyelembe kell venni azt is, hogy politikai csoportosulásaik magukon viselik a társadalmi tagozódás jegyeit. A munkás-paraszti származású hallgatók csak töredékét képezik az egyetemi hallgatóknak. Ennek okát nemcsak anyagi és jogi, hanem a társadalmi tényezőkben is kell keresni, amelyeknek pregnáns kifejezője az iskolarendszer. Ez utóbbi erősen gyakorlati, ahogy azt az általános és középiskolai tananyag is igazolja. A természettudományi jellegű tárgyak oktatása mellett igen mostoha sors jut a társadalomtudományiaknak. Az első négy osztály után két iskolatípus létezik; egyrészt a gimnáziumok és technikumok, másrészt azok számára, akik nem tanulnak tovább négy osztály elvégzése kötelező. Az iskolarendszer zsákutcaiban fennakadó nép-
rétegekben nincs olyan érdeklődés a továbbtanulás iránt, mint például az értelmiségnél.

A HALLGATÓK társadalomtudományi és irodalmi-művészeti műveltsége gyengébb mint nálunk. Olyan közvetlen, aktuális kérdésekben mint a vietnami háború problémája vagy a kelet-nyugat kérdése viszont élénk politikai érdeklődésükről tesznek tanúbizonyságot. Paradox módon ennek filozófiai, divatos világnézeti alapja a heideggeri egzisztencializmus, amiből kinő a magánéletben tanúsított magatartás is. Emberi és világnézeti megnyilatkozásaik minden mozgékonyág ellenére sem mutatnak túl a hétköznapi banalitás teleológiáján. A fogékonyság érzékeny jelentkezik bennük is reakció az uralkodó polgári élettartás ellen. Nem tudhatjuk előre, hogy ez az ifjúság, elődeik példája alapján a „modern” művészetben keres-e menedéket, vagy kitart a „normális” mellett, melynek létezéséről az ő magatartásuk alapján is vallhatunk. De ennek a perspektívának vizsgálata külön tanulmány feladata lenne.

Simon Attila